

ЕЛДЕР БОЙЫНША HIGHLIGHTS №43

4 – 10 ақпан аралығы

АСТАНА, 2026г.

Мазмұны

АҚШ.....	5
Канада.....	12
Еуропалық Одақ	16
ҚХР	23
Жапония.....	26
Ресей.....	31
Орталық Азия Елдері	34

АҚШ

1. АҚШ президенті Дональд Трамптың әкімшілігі Қолжетімді медициналық қызмет туралы заң (ACA, *Obamacare*) аясындағы медициналық сақтандыру нарығына арналған жаңа ережелерді ұсынды, оларды 2027 жылдан бастап енгізу жоспарланып отыр. Бұл ережелер сақтандыру жарналары төмен, бірақ франшизалары мен пациенттердің жеке шығындары едәуір жоғары болатын катастрофалық сақтандыру жоспарларын кеңейтуді көздейді; мұндай жоспарлар негізінен ірі және шұғыл медициналық шығындарды жабуға бағытталған.

Centers for Medicare & Medicaid Services деректеріне сәйкес (*Medicare және Medicaid бағдарламаларын әкімшілендіретін федералдық агенттік*), бастаманың мақсаты субсидияларды бақылауды күшейту, сақтандыру делдалдары тарапынан болуы мүмкін теріс пайдалануларды қысқарту және тұтынушылардың таңдау мүмкіндігін кеңейту. Алайда сыншылар мұндай жоспарлар табысы шектеулі үй

шаруашылықтары үшін қаржылық тәуекелдерді арттыратынын атап өтеді. Ережелер жобасы **2026 жылғы 11 наурызға дейін** қоғамдық талқылауға шығарылды¹.

2. АҚШ президенті Дональд Трамп аргентиналық сиыр етінің төмен тарифтік импортына арналған квотаны ұлғайту туралы прокламацияға қол қойып, жеңілдетілген мөлшерлеме бойынша қосымша **80 мың тонна жеткізуге рұқсат берді**. Бұл шара тек тартылған ет өндіруде пайдаланылатын майсыз сиыр еті кесінділеріне қолданылады және АҚШ-та сиыр еті бағасының рекордтық жоғары деңгейі аясында баға қысымын ішінара

¹ <https://www.reuters.com/legal/litigation/us-medicare-agency-proposes-regulation-reduce-fraud-across-health-insurance-2026-02-09/>

жұмсартуға бағытталған. Бағаның өсуі ұзаққа созылған құрғақшылық пен жем-шөп шығындарының артуынан кейін мал басының соңғы **75 жыл-дағы** ең төмен деңгейге дейін қысқаруымен байланысты.

Экономистердің пікірінше, Аргентинадан импорттың ұлғаюы тұтынушылар үшін бөлшек бағаларға айтарлықтай әсер ете қоюы екіталай, себебі жеткізілім ауқымы шектеулі: **2024 жылы** аргентиналық сиыр еті шамамен **33 мың тоннаны**, яғни АҚШ-тың жалпы импортының небәрі **2%**-ын құрады. Сонымен бірге пайда, ықтимал түрде, маржаның жақсаруы есебінен қайта өңдеушілер мен бөлшек сауда желілеріне тиесілі болады, ал америкалық мал өсірушілер бұл шешімді сынап, ішкі шығындарды төмендету және ұлттық мал басын қалпына келтіруді қолдау қажеттігін алға тартады².

² <https://www.reuters.com/world/us/trump-signs-proclamation-increasing-certain-types-beef-imports-white-house-says-2026-02-06/>

3. АҚШ Ауыл шаруашылығы министрлігі (USDA) 2026 жылы америкалық фермерлердің таза табысы **0,7%-ға төмендеп, 153,4 млрд АҚШ долларына** дейін қысқарады деп болжайды, бұл мемлекеттік қолдаудың дерлік рекордтық көлеміне қарамастан орын алмақ. Инфляцияны ескергенде төмендеу шамамен **2,6%** құрайды. Ведомство бағалауынша, мемлекеттік төлемдер аграршылардың жиынтық табысының шамамен **29%**-ына жетеді; егер бұл қолдау болмаса, сектордың таза табысы **12%**-ға жуық қысқарған болар еді. Экономистер қазіргі кезеңде дәл осы бюджеттік қолдау фермерлік шаруашылықтарды қаржылық жағдайдың күрт нашарлауынан сақтап тұрған негізгі фактор екенін атап өтеді.

USDA **2025 жылғы 30,5 млрд АҚШ долларынан 2026 жылы 44,3 млрд АҚШ долларына** дейін тікелей мемлекеттік төлемдердің өсуін күтуде — бұл көрсеткіштер пандемия кезеңімен және Дональд Трамптың бірінші мерзімінің басындағы сауда күйзелістерімен шамалас. Сонымен қатар фермерлер мен заң шығарушылар сектордағы құрылымдық қысымның

сақталып отырғанын ескертеді: егін бағаларының төмендігі, астықтың жаһандық артық ұсынысы, қарыз жүктемесінің өсуі және экспорттық нарықтардың жоғалуы федералдық қолдауға тәуелділікті арттырып, АҚШ ауыл шаруашылығы экономикасының орнықтылығына қатысты тәуекелдерді күшейтуде³.

4. Америкалық Citigroup банкі АҚШ үкіметінің «Trump Accounts» деп аталатын шоттар бойынша **1 000 АҚШ доллары мөлшеріндегі** бастапқы жарнасын өз қызметкерлерінің отбасылары үшін теңестіріп салатынын мәлімдеді. Бұл инвестициялық шоттар президенттің «One Big Beautiful Bill» заңын іске асыру аясында құрылады және **4 шілдеде** іске қосылады деп күтілуде. Бағдарламаға сәйкес, АҚШ Қаржы министрлігі **2025–2028 жылдары** туған және қол-

³ <https://www.reuters.com/business/finance/us-farm-income-set-fall-2026-despite-surge-government-payments-2026-02-05/>

даныстағы әлеуметтік сақтандыру нөмірі бар барлық балалардың инвестициялық шоттарына **1 000 АҚШ доллары** көлемінде бастапқы капитал аударады.

Осылайша, **Citi Bank of America, Wells Fargo** және **JPMorgan Chase** тарапынан іске асырылып жатқан ұқсас бастамаларға қосылды. Бұған қоса, Citi қоры бағдарлама туралы ақпараттандыруға және қатысуды қолдауға, ең алдымен табысы төмен отбасылар арасында, **5 млн АҚШ долларын** бөледі. Трамп әкімшілігі мен Республикалық партия мұндай шоттарды капитал жинақтаудың және экономикалық ұтқырлықты арттырудың ұзақ мерзімді құралы ретінде қарастырады, алайда сыншылар шот иелері **18 жасқа** толғаннан кейін қаражатқа еркін қол жеткізу тәуекелдеріне назар аударады⁴.

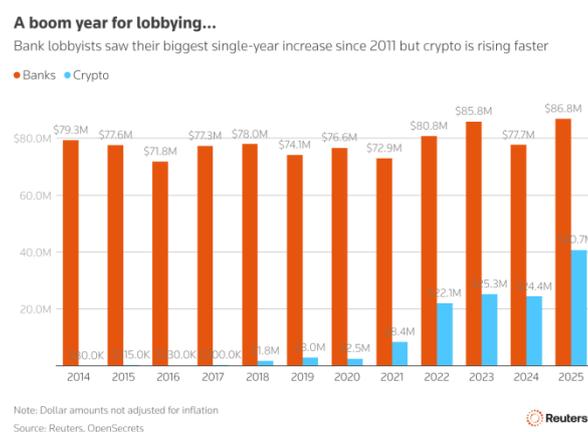
5. Нью-Йорк штатының Денсаулық сақтау департаменті президент Дональд Трамптың

⁴ <https://www.reuters.com/legal/transactional/citi-announces-match-program-government-contribution-trump-accounts-2026-02-05/>

шешімімен АҚШ-тың Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымынан шығуына байланысты Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының Аурулар ошақтарына ескерту және ден қою жөніндегі жаһандық желісіне (GOARN) қосылғанын жариялады. Нью-Йорктың бұл қадамы федералдық саясатқа қарамастан, қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы қауіп-қатерлерге ден қоюдың халықаралық тетіктерімен тікелей өзара іс-қимылды сақтауға ұмтылатын демократтар басқаратын бірқатар өңірлердің ұстанымын көрсетеді. GOARN желісіне қосылу туралы ұқсас шешімдерді бұған дейін Калифорния және Иллинойс штаттары да жариялаған.

GOARN әлем бойынша **360-тан астам** бейінді мекемені біріктіреді және пандемиялар мен денсаулық сақтау саласындағы өзге де төтенше жағдайларға жауап шараларын үйлестіру үшін пайдаланылады. Нью-Йорк билігінің мәлімдеуінше, желіге қатысу жаһандық деректерге, сараптамалық ресурстарға және персоналды жедел орналастыру мүмкіндіктеріне қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Бұл шешім АҚШ-тың **2026 жылы** Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымынан шығу үдерісінің ресми

аяқталуы және Трамп әкімшілігінің елдің халықаралық және БҰҰ құрылымдарына қатысуын қысқарту жөніндегі кең ауқымды бағыты аясында қабылданды, бұл денсаулық сақтау және адам құқықтары саласындағы сарапшылар тарапынан сынға ұшырауда⁵.

6. 2025 жылы АҚШ-тың ең ірі банктерінің лоббилауға жұмсаған шығындары **12%-ға өсті**, бұл соңғы он жылдан астам уақыттағы ең күрт өсім болды, деп көрсетеді OpenSecrets ашық деректеріне негізделген Reuters талдауы. Активтері **50 млрд АҚШ долларынан** асатын банктер және олардың негізгі салалық қауымдастықтары Ақ үймен, федералдық реттеушілермен және Конгресспен өзара іс-

⁵ <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/new-york-city-joins-un-health-network-after-trump-withdrew-us-who-2026-02-05/>

қимылға шамамен **86,8 млрд АҚШ долларын** бағыттады. Бұл көрсеткіштер **2010-жылдардың** басындағы деңгейлермен шамалас, ол кезде сектор дағдарыстан кейінгі реттеуге бейімделіп жатқан болатын. Ағымдағы өсім президент Дональд Трамп әкімшілігі тұсындағы қаржы саясатына қатысты белгісіздіктің күшеюін көрсетеді, соның ішінде капиталға қойылатын талаптарды ықтимал қайта қарау, финтех саласындағы реформалар және цифрлық активтер жөніндегі заңнаманы әзірлеу мәселелері бар.

Анықтама: *OpenSecrets* мыналарды қадағалайды:

- компаниялардың, банктердің, салалардың және коммерциялық емес ұйымдардың лоббилау шығындары;

- сайлау науқандарына жасалатын қайырымдылықтар (кандидаттар мен партияларды кім және қанша қаржыландырады);

- бизнес, лоббистер және заң шығарушылар арасындағы байланыстар;

- ақшаның мемлекеттік саясат пен реттеуге ықпалы.

Ұйым өз қызметін ресми ашықтық деректеріне (АҚШ Конгресінің есептері, Федералдық сайлау комиссиясы және басқа да дереккөздер) сүйене отырып жүргізеді және бұқаралық ақпарат құралдары, зерттеушілер мен

талдаушылар үшін беделді дереккөз болып саналады.

Банктер үшін қосымша қысым факторы ретінде криптолоббидің күшеюі байқалды: цифрлық активтер секторындағы компаниялардың лоббилауға жұмсаған шығындары **66%-ға** өсіп, **40,6 млн АҚШ долларына** жетті. Бұл көлем банктердің деңгейінен төмен болғанымен, стейблкоиндер туралы заң жобаларын ілгерілетуге және криптонарық үшін реттеушілік айқындықты арттыруға алып келді. Банк секторының өкілдері мұны, әсіресе карта комиссияларын шектеу және пайыздық мөлшерлемелерді реттеу мүмкіндігі жөніндегі талқылаулар аясында, тікелей бәсекелестік қатер ретінде қарастырады. Жауап ретінде банктер Ақ үймен тығыз байланысы бар лоббистермен жұмысты жандандырып, күн тәртібін алдын ала қалыптастыруға ықпал етуге және күтпеген саяси шешімдер тәуекелін төмендетуге ұмтылуда⁶.

⁶ <https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/big-us-banks-boost-washington-lobbying-muscle-policy-fights-heat-up-2026-02-05/>

7. АҚШ одақтастардың қатысуымен **критикалық маңызы бар пайдалы қазбалар** бойынша преференциялық сауда блогын қалыптастыруды бастамалады, бұл жаһандық жеткізу тізбектеріндегі Қытайдың үстемдігін әлсіретуге бағытталған. Вашингтонда сөйлеген сөзінде вице-президент **Джей Ди Вэнс** өндірістің барлық кезеңдерінде негізгі минералдар үшін үйлестірілген ең төменгі бағаларды белгілеу тетігін ұсынды; қатысушы елдер үшін бұл бағалар тарифтік және реттеушілік құралдар арқылы қолдауға ие болады. Әкімшіліктің ойынша, бұл арзан жеткізілімдер тарапынан болатын баға қысымының алдын алып, өндіру мен өңдеуге инвестиция салу үшін орнықты жағдай қалыптастырады.

Келіссөздерге **55 елдің** өкілдері қатысты, олардың қатарында Жапония, Үндістан, Оңтүстік Корея, Еуропалық одақ

елдері, Австралия және Конго Демократиялық Республикасы бар. Бастама АҚШ-тың критикалық маңызы бар пайдалы қазбалардың стратегиялық резерві Project Vault жобасының іске қосылуын және жеткізу тізбектерін нығайтуға бағытталған бірқатар екіжақты және көпжақты келісімдерді толықтырады. Өртараптандыру мен геосаяси тәуекелдерді азайтуды көздейтін ұзақ мерзімді мақсаттарға қарамастан, ең төменгі бағалар туралы жарияланым қысқа мерзімде тау-кен компаниялары акцияларының төмендеуіне әкеліп, шығындардың өсуі және сирек жер элементтері, литий және өзге де стратегиялық ресурстарды өңдеуде шешуші рөлін сақтап отырған Қытаймен сауда шиеленістерінің ушығуы жөніндегі алаңдаушылықты күшейтті⁷.

⁷ <https://www.reuters.com/world/china/us-hosts-countries-talks-weaken-chinas-grip-critical-minerals-2026-02-04/>

8. АҚШ Сенатында сенаторлар Кевин Крамер мен Марк Уорнер бастамашы болған АҚШ Экспорт-импорт банкінің қызметін он жыл мерзімге қайта авторизациялау жөніндегі екіпартиялық заң жобасы енгізілді. Бастама АҚШ-тың Қытайға тәуелділігін азайтуға бағытталған күш-жігері аясында критикалық маңызы бар минералдарды сатып алуды және жеткізу тізбектерін қаржыландыруда банктің рөлін күшейтуге бағытталған. Пакет шеңберінде банктің кредиттік лимитін **135 млрд АҚШ долларынан 205 млрд АҚШ долларына дейін** арттыру мәселесі де талқылануда, бұл авторлардың пікірінше инвесторлар мен өнеркәсіптік компаниялар үшін ұзақ мерзімді болжамдылықты қамтамасыз етеді.

Экспорт-импорт банкін (EXIM) қайта авторизациялау президент әкімшілігінің кең ауқымды стратегиясына сәйкес

келеді, оған банктің ішінара қаржыландыруымен іске қосылған критикалық маңызы бар минералдардың стратегиялық резерві **Project Vault**, сондай-ақ **Джей Ди Вэнс** ұсынған одақтастардың преференциялық сауда блогын құру бастамасы кіреді. EXIM АҚШ-та да, серіктес елдерде де критикалық минералдар, ядролық энергетика және сұйытылған табиғи газ салаларындағы жобаларды қолдаудың негізгі қаржылық құралына айналады деп күтілуде, бұл Қытаймен бәсекелестік жағдайында Вашингтонның геоэкономикалық ұстанымдарын нығайтады⁸.

⁸ <https://www.reuters.com/world/us/senators-push-70-billion-funding-deal-support-trumps-critical-minerals-push-ft-2026-02-04/>

Канада

1. **2026 жылғы қаңтарда** Канада экономикасында **24 800 жұмыс орны қысқарды**, ал экономистер жұмыспен қамтудың қалыпты өсімін күткен еді.

Соған қарамастан, жұмыссыздық деңгейі **6,5%-ға дейін төмендеді**, бұл соңғы **16 айдағы ең төмен көрсеткіш** болды. Бұл негізінен белсенді түрде жұмыс іздеп жүрген адамдар санының азаюымен байланысты. **Толық жұмыс күнімен қамтылғандар саны артты**, ал толық емес жұмыс күнімен қамту айтарлықтай қысқарды.

Жұмыс орындарының қысқаруы ең алдымен **өңдеуші өнеркәсіп, білім беру және мемлекеттік басқарусалаларына** әсер етті. Ең үлкен шығындар **Онтарионың өнеркәсіптік орталығында** тіркелді, мұнда сыртқы сауда шектеулері ықпал етті. Сонымен қатар **ақпараттық секторда, іскерлік қызметтерде, ауыл**

шаруашылығында және коммуналдық қызметтерде жұмыспен қамту өсімі байқалды.

Канада Орталық банкі **негізгі пайыздық мөлшерлемені 2,25% деңгейінде** сақтап, қолда бар деректер оны өзгертуге жеткілікті негіз бермейтінін атап өтті. Реттеуші сондай-ақ еңбек нарығындағы жағдай алдыңғы айлардағы жоғары көрсеткіштерден кейін **жұмсарғанын** көрсетті. Есеп жарияланғаннан кейін **канадалық доллар аздап нығайды**⁹.

2. Канада мен Оңтүстік Корея үкіметтері Канада аумағында **оңтүстіккореялық автомобиль жасауды дамытуға**

⁹ <https://www.reuters.com/world/americas/canada-loses-24800-jobs-unemployment-rate-dips-65-2026-02-06/>

бағытталған өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды. Құжатта **Hyundai мен Kia** сияқты компаниялардың өндіріс орындарын орналастыру мүмкіндігі, сондай-ақ екі елдің қатысуымен электромобильдер мен аккумуляторлар өндірісін игеру қарастырылған.

Келісім оңтүстіккореялық делегацияның сапары және Кореяның Канададағы әскери-теңіз суасты қайықтарын салу жөніндегі ірі тендерге қатысуына қатысты келіссөздер аясында жасалды. Сонымен қатар, ол шикізат өндіруден бастап жаңа технологияларды енгізуге дейінгі жеткізу тізбектерін бірлесіп дамытуға бағытталған.

Аталған жобалар іске асқан жағдайда, бұл Оттава мен Сеул арасындағы өнеркәсіптік ынтымақтастықты нығайтуға, Канаданың автомобиль және аккумулятор салаларына инвестицияларды кеңейтуге, сондай-ақ автомобиль өндірісі шоғырланған Онтарио сияқты провинцияларда жаңа жұмыс орындарын құруға ықпал етуі мүмкін¹⁰.

3. Канада **қорғанысқа ЖІӨ-нің 5%-ын жұмсайды: 2035 жылға қарай бюджет тапшылығы 63 млрд АҚШ долларына ұлғаяды.** Парламенттік бюджеттік басқарма (PBO) премьер-министр Марк Карнидің 2035 жылға дейін қорғаныс шығындарын ЖІӨ-нің 5%-ына жеткізу жоспары **федералдық бюджет тапшылығын 63 млрд АҚШ долларына арттыратынын** хабарлады.

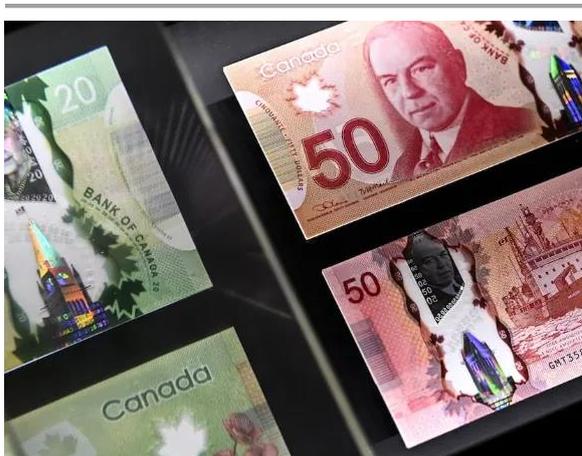
Канада Парламенттік бюджеттік басқармасының бағалауынша, үкіметтің 2035 жылға қарай қорғанысқа ЖІӨ-нің 5%-ын бөлу жөніндегі міндеттемесін орындау федералдық бюджет тапшылығының айтарлықтай өсуіне әкеледі. Сарапшылар қорғанысқа негізгі шығындарды кезең-кезеңімен арттыру елге **жыл сайын шамамен қосымша 33,5 млрд АҚШ долларына** түсетінін, соның нәтижесінде қолданыстағы жоспарлармен салыстырғанда 2035 жылға қарай тапшылық

¹⁰ <https://torontovka.com/news/canada/2026-02-06/ottava-i-seul-namereny-razvivat-yuzhnokoreyskoe-avtomobilstroenie-v-kanade-153268>

шамамен 63 млрд АҚШ долларына жететінін атап өтті.

Мұндай деңгейдегі шығындарды қабылдау Канадаға НАТО шеңберіндегі міндеттемелермен байланысты. Атап айтқанда, әскери шығындардың ең төменгі деңгейін арттыру жөніндегі жаңа келісім аясында ЖІӨ-нің 5% мақсаты альянстың Гаагадағы саммитінде белгіленген.

Есепте үкіметтің осы мақсатқа қол жеткізуге арналған ресми болжамдардың негізінде жатқан нақты әрі егжей-тегжейлі деректерді парламенттік бюджеттік бақылаушыға ұсынбағаны да атап өтіліп, бұл бақылаушы органдар тарапынан сынға себеп болған¹¹.

4. Rosenberg Research экономистері **Canadian Economy on Life Support** есебінде Канада экономикасының жағдайын «өте әлсіз» деп сипаттап, **рецессия**

қаупі туралы ескертеді. Канада Банкі негізгі мөлшерлемені 2024 жылғы ең жоғары 5% деңгейінен төмендеткеніне қарамастан, жан басына шаққандағы ЖІӨ төмендеуді жалғастырып отыр, ал экономиканың жалпы өсімі жылына шамамен 1% деңгейінде бағаланады.

Материалда нақты сектордағы әлсіздіктің айқын белгілері келтірілген: жылжымайтын мүлік бағасы бір жыл ішінде 2%-ға төмендеді, ал өндіріс көлемі 5%-ға қысқарды. Rosenberg Research бағалауынша, 4-тоқсанда экономика аздап қысқаруы мүмкін, ал Канада Банкі бұл кезеңде шамамен нөлдік динамиканы күткен.

Сондай-ақ баяулау, есеп авторының пікірінше, инфляциямен байланысты емес (ол «рұқсат етілген шектерде»), сондықтан реттеуші мөлшерлемелерді одан әрі төмендетуге мәжбүр болуы мүмкін, бұл канадалық долларға қосымша қысым түсіруі ықтимал. Атап айтқанда, соңғы екі айда канадалық доллар австралиялық және жаңа зеландиялық

¹¹ <https://torontovka.com/news/canada/2026-02-05/kanada-potratit-na-oboronu-5-vvp-deficit-byudzheta-vyrastet-na-63-mlrd-k-2035-godu-153154>

долларларға қатысты 4%-дан астам әлсіреді¹².

Анықтама: *Rosenberg Research (Rosenberg Research & Associates Inc.) — инвесторлар мен компаниялар үшін макроэкономикалық және нарықтық шолулар жариялайтын канадалық тәуелсіз аналитикалық компания.*

¹² <https://torontovka.com/news/canada/2026-02-04/ekonomisty-kanada-na-grani-recessii-vvp-edva-rastyot-153091>

Еуропалық Одақ

1. **Еуропалық орталық банк (ЕОБ) инфляцияның одан әрі баяулауы және** еуроаймақ экономикасының тұрақтылығы аясында негізгі пайыздық мөлшерлемелерді өзгеріссіз сақтап қалды. Қаңтарда **инфляция 1,7%-ға дейін төмендеді.** Бұл 2024 жылдың күзінен бастап ең төменгі деңгей және ЕОБ нысаналы бағдарынан 2%-ға төмен. Базалық **инфляция 2,2%-ға дейін әлсіреді,** бұл энергия бағасының күрт төмендеуіне ықпал етті. ЕОБ басшысы Кристин Лагард ағымдағы дезинфляция уақытша болып табылатынын және бағалардың орта мерзімді траекториясын өзгертпейтінін, ал реттеуші бір көрсеткіш негізінде қорытынды жасамай, келіп түскен деректерге байланысты режимде әрекет етуді жалғастыратынын атап өтті.

2025 жылдың аяғында экономикалық өсуді қызмет көрсету секторы, акт және AI инвестициялары, сондай-ақ

инфрақұрылым мен қорғаныс шығындары қолдады. Бұл ретте ЕОБ ЖИ-ді инфляциялық тәуекелдердің көзі ретінде қарастырмайды. **Төмен жұмыссыздық, жеке сектордың тұрақты баланстары және бұрынғы ставкалардың төмендеуі экономиканың тұрақтылығына ықпал етті.** Реттеуші геосаяси шиеленістер мен жаһандық сауда қақтығыстарына байланысты тәуекелдердің сақталуын атап өтті, ал еуроның нығаюы оның инфляция мен өсуге әсерін бағалаумен бақыланады, бірақ мақсатты емес.

Қаржы нарықтарында жауап аз болды: **еуро және мемлекеттік облигациялардың кірістілігі айтарлықтай өзгермеді,** ал қор индекстері қалыпты өсті. Сонымен қатар, ЕОБ Еуроодақ елдерін экономиканың бәсекеге қабілеттілігін және ұзақ мерзімді тұрақтылықты арттыру үшін

құрылымдық реформаларды жеделдетуге шақыруға ниетті¹³.

2. ЕОБ-да еуроаймақтағы инфляция күткеннен де баяулап, тым төмен кетуі мүмкін деген қорқыныш күшейе түседі. ЕОБ бір күн бұрын ставкаларды өзгеріссіз ұстағанымен және орта мерзімді перспективада инфляцияның мақсатты 2% - ға оралуын күтуде, реттеушілердің бір бөлігі өсіп келе жатқан төмен тәуекелдер туралы ескертеді.

ЕОБ-тің жаңа сауалнамасы 2027 жылы инфляцияның 2%-ға дейін қалпына келетінін көрсетті, ал нарықтар 2026 жылы мөлшерлеменің одан әрі төмендеуін аса көрсетпейді. Алайда, қаңтарда инфляция 1,7% - ға дейін төмендеді және **Басқарушылар кеңесінің бірқатар мүшелері ковидке дейінгі онжылдыққа тән**

13

<https://www.euronews.com/business/2026/02/05/euro-zone-inflation-drops-to-17-will-the-ecb-move-interest-rates>

созылмалы төмен инфляция кезеңінің қайталану қаупін көреді.

Бағаларға қысымның негізгі факторларының қатарына жалақының өсуінің баяулауы, Қытайдан арзан тауарлар импортының күшеюі және импорт құнын төмендететін және экспорттың бәсекеге қабілеттілігін әлсірететін құнды еуро жатады. ЕОБ валюта бағамын мұқият қадағалап отыратындығын және егер инфляцияның тым төмен тәуекелдері күшейсе, жауап беруге дайын екендіктерін атап көрсетеді¹⁴.

3. Еуропалық Одақ (ЕО) бастапқы қорғанысты қосымша қаржыландыруды қарастыруда. Бұл алдыңғы 150 млрд еуро несие бағдарламасы асып кеткеннен кейін ойластырылып отыр. Еуропалық комиссия қаражатты ағымдағы

¹⁴ <https://www.reuters.com/business/euro-zone-inflation-rebound-target-next-year-ecb-survey-shows-2026-02-06/>

SAFE бағдарламасы бойынша бөлуді жалғастыруда, елдердің өтінімдері мен бекітілген келісімшарттар арасындағы сәйкессіздіктерге байланысты бірнеше миллиард қалады деп күтілуде. Осы көктемде қаражат таусылғаннан кейін комиссия процесті бағалап, қаржыландырудың жаңа раундының, соның ішінде ықтимал екінші несиелік бағдарламасының мүмкіндігін зерттейді.

SAFE бағдарламасы зымырандар, жер үсті жабдықтары және зымыранға қарсы қорғаныс жүйелері сияқты өнімдерді қамту арқылы қару-жарақты бірлесіп сатып алуды ынталандыру және Еуропада әскери техниканың қозғалысын жеңілдету үшін ашылған. Бастапқыда елдер 190 млрд еуроға өтініш берді, бірақ комиссия шамамен 150 млрд еуроны мақұлдады. Қазір оларды 19 елдің жоспарларын мақұлдап, ұзақ мерзімді, арзан несиелер бойынша бөлуде, тағы үш ел қарастыру процесінде. **Мүмкін болатын жаңа раунд ЕО-ның Ресейдің қауіп-қатерлері мен АҚШ-тың Еуропадағы қауіпсіздік міндеттемелерін қысқарту аясында қорғаныс өнімдерінің**

жеке өндірісін жеделдетуге деген ұмтылысын көрсетеді¹⁵.

4. **ЕОБ Еуроодақ көш-басшыларын алдағы саммит алдында қарауға бес негізгі шараны ұсына отырып, экономиканы нығайту үшін "шұғыл ұжымдық іс-қимылға" шақырды.** ЕОБ мемлекет басшыларына жолдаған хатында **жинақ және инвестициялар одағын құруды, цифрлық еуроны енгізуді, бірыңғай нарықты тереңдетуді, инновацияларды ынталандыру саясатын ілгерілетуді және заңнаманы жеңілдетуді ұсынды.** Орталық банк үйлестірілген және шешуші әрекеттер Еуропаның жоғары өсу әлеуетін ашып, тұрақтылықты нығайтып, аймақтың экономикалық тәуелсіздігі мен әл-ауқатын арттыра алатынын атап өтті.

ЕОБ сонымен қатар сараптамалық қолдау көрсетуге дайын екенін атап өтті және цифрлық еуроны енгізуді жеделдетуді, капитал нарықтарын кеңейтуді және ортақ еуропалық өтімді қауіпсіз активті құру арқылы банк одағын аяқтауды ұсынды. Бастама Италияның

¹⁵ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-02-07/eu-considers-more-defense-funds-after-150-billion-loan-ends?srnd=phx-economics-v2>

бұрынғы премьер-министрлері Энрико Летта мен Марио Драгидің алдыңғы стратегиялық ұсыныстарына негізделген, ЕОБ өнімділікті арттыру, инвестицияларды жұмылдыру және Еуропаның стратегиялық автономиясын күшейту үшін осы реформаларды іс жүзінде жүзеге асыру қажеттілігін атап өтті¹⁶.

5. Еуропалық комиссия Қытайдың жел турбиналарын өндіруші Goldwind компаниясына ЕО қызметі үшін Қытайдан әділетсіз субсидиялар алу бойынша терең тергеу бастады. Реттеуші компанияға еуропалық нарықтағы бәсекелестік жағдайын жақсартатын және жел энергетикасы секторындағы бәсекелестікке теріс әсер етуі мүмкін гранттар, жеңілдікті салық салу және артықшылықты қаржыландыру берілгендігін тексереді. **Тергеу**

ЕО-ның 2023 жылы күшіне енген шетелдік субсидиялар туралы ережелері шеңберінде жүзеге асырылады. Бұл ішкі нарықта тауарлар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алу, біріктіру және сату кезінде шетелдік субсидиялары бар компанияларды бұғаттауға мүмкіндік береді.

Goldwind Еуропада шамамен 808 МВт қуат орнатты және **тергеу компанияның айналымының 10%-на дейін айыппұл салуы мүмкін.** Бұл ережелер бұрын басқа қытайлық компанияларға, соның ішінде электромобильдер мен күн панельдерін өндірушілерге қолданылған. Қытайдың ЕО-дағы сауда палатасы қатты алаңдаушылық білдірді және ЕО-ның Қытай компанияларына осы ережелерді жиі қолдануына наразылық білдіріп, бұл инвестицияларға кедергі келтіретінін және Мемлекеттік сатып алуға қол жетімділікті шектейтінін атап өтті¹⁷.

¹⁶ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-02-06/ecb-calls-for-urgent-action-from-eu-leaders-to-unlock-growth?srnd=phx-economics-v2>

¹⁷ <https://www.ft.com/content/101ced1f-e03b-4353-8b1a-401d4feca238>

6. ЕОБ 2025 жылдың IV тоқсанында Еуроаймақтағы бизнеске несие беру шарттарының күтпеген қатаюуы туралы хабарлады. Бұл банктер болжамына сәйкес 2026 жылдың басында да өз жалғасын табады жалғасады деп болжанды. Өзгерістердің көпшілігі Германия мен Францияда тіркелді және ішінара АҚШ-тың жоғары тарифтерінен зардап шеккен компаниялармен байланысты.

Фирмалар үшін бұл 2023 жылдың IV тоқсанынан бастап, негізінен несие мөлшерлемелерінің өсуі, кепіл талаптары және басқа шарттар арқылы алғашқы таза қатаңдату болды. Банктер сонымен қатар бизнес пен тұтынушылардан несие алуға өтініштерді қабылдамады, дегенмен ипотека шарттары жеңілдетілді. ЕОБ негізгі мөлшерлемесінің 2024-2025 жылдардағы 4%-дан 2%-ға дейін төмендеуіне қарамастан, қарыз алу құнының төмендеуі банктердің сақтығына

байланысты бизнес тарапынан толық сезілмеуі мүмкін.

Еуроны нығайту және қытайлық өндірушілердің бәсекелестігі сияқты сыртқы факторлар Еуроаймақтың корпоративтік секторы үшін қосымша тәуекелдер тудырады¹⁸.

7. Еуроаймақтағы бөлшек сауда сатылымы 2025 жылдың желтоқсанында күткеннен де төмендеп, қарашамен салыстырғанда 0,5%-ға төмендеді, ал экономистер тек 0,1%-ға төмендеді деп болжады. Төмендеу негізінен **азық-түлікке жатпайтын тауарларға байланысты болды, ал азық-түлік пен сусын сатылымы аздап өсті.** Францияда, Италияда және Испанияда құлдырау тіркелді, ал Германияда сатылым аздап өсті. Осыған қара-

¹⁸ <https://www.wsj.com/economy/central-banking/ecb-survey-records-unexpected-tightening-in-bank-lending-ea91b9c9>

мастан, қаңтарда тұтынушылардың сенімі жақсарды және бөлшек сауданың жылдық өсімі 1,3% құрады. Дегенмен, тұтынушылардың сенімі жалғасып жатқан геосаяси тұрақсыздық пен үй шаруашылықтарының жоғары жинақтары аясында ұзақ мерзімді орта деңгейден төмен болып қала береді¹⁹.

8. Англия Банкі инфляцияның баяулауына қарамастан, негізгі пайыздық мөлшерлемені 3,75% деңгейінде ұстап қалды. Бұл әлі де 2% деңгейден асып түседі. **Ұлыбританиядағы тұтыну бағасының жылдық өсуі 3,4% құрайды,** ал жаңа макроэкономикалық деректер 2026 жылдың күтілгеннен күшті басталғанын көрсетеді. Бұл ақша-несие саясатын тез арада жеңілдету туралы аргументтерді қиындатады.

19

<https://www.wsj.com/economy/consumers/eurozone-retail-sales-sank-at-end-of-2025-8f639664>

Соңғы 18 айда мөлшерлемені төмендеткен реттеуші соңғы рет желтоқсан айында оны төмендетуге кірісті және жыл бойына осы бағытта одан әрі қадамдар жасауға мүмкіндік береді. Алайда, сұраныстың қалпына келу белгілері және инфляцияның тұрақтылығы Англия банкін сақтықпен әрекет етуге мәжбүр етеді. Экономистер мөлшерлемелердің одан әрі траекториясы инфляция мен экономикалық белсенділік туралы жаңа мәліметтерге байланысты болатынын атап өтті.

Шешім салымшылардың мүдделерін қолдайды, бірақ несие құнын төмендетуге үміттенген қарыз алушылардың көңілін қалдырады. Лейбористер үкіметі үшін инфляцияны бәсеңдету қаржылық жағдайды жеңілдетудің және экономиканы қолдаудың негізгі шарты болып қала береді²⁰.

20

<https://www.euronews.com/business/2026/02/05/boe-holds-rates-at-375-as-inflation-stays-stubbornly-above-target>

9. Германияның өнеркәсіптік секторы экономиканың тұрақсыз қалпына келуі жағдайында қиындықтарға тап болып отыр. 2025 жылдың желтоқсанында өнеркәсіптік өндіріс алдыңғы аймен салыстырғанда 1,9%-ға қысқарды, бұл тамыз айынан бері алғаш рет сарапшылардың күткенінен айтарлықтай асып түсті. Төмендеу автомобиль өнеркәсібінде, машина жасауда және жабдықты құрастыруда шығарылымның төмендеуімен байланысты болды.

Бұл ретте Германияның экспорты желтоқсан айында АҚШ пен Қытайға жеткізілімдердің ұлғаюына байланысты күтпеген жерден 4,0%-ға өсті, дегенмен АҚШ-тың экспорты ЕО тауарларының көпшілігінің 15% тарифіне байланысты жылдық мәнде 12,9% - ға төмендеді. Импорт қарашамен салыстырғанда орташа 1,4%-ға өсті, бұл сауда балансының бір ай бұрын 13,6

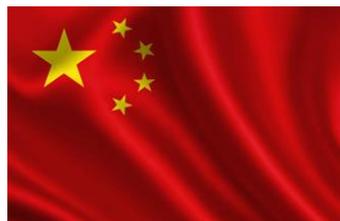
млрд еуродан 17,1 млрд еуро профицитіне дейін кеңеюіне мүмкіндік берді. Қараша айында тапсырыстардың 7,8% өсуі "кетчуп" әсерін көрсете отырып, өндірісті одан әрі ұлғайтуға мүмкіндік береді, мұнда тапсырыс көлемі портфельдерді өндіріске қарағанда тезірек толтырады²¹.

Сарапшылар бұл сала әлі ЖІӨ-нің өсуіне айтарлықтай үлес қоспағанын және білікті кадрлардың жетіспеушілігі, бюрократия, сыртқы сын-қатерлер және Қытаймен бәсекелестік сектордың дамуын шектеуді жалғастыруда. Осыған қарамастан, ЕО мен Азияға жеткізілімдердің артуы Германия мен жалпы Еуропаның бәсекеге қабілеттілігін қолдауға бағытталған саясаттың қажеттілігін баса көрсете отырып, әлсіз өндірістің әсерін ішінара жеңілдетеді²².

²¹ <https://www.reuters.com/business/german-industrial-output-falls-more-than-expected-december-2026-02-06/>

²² <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-02-06/german-industrial-production-drops-in-setback-for-recovery-hopes?srnd=phx-economics-v2>

ҚХР

1. 2026 жылдың ақпан айында индий металлының бағасы батыс нарықтарында соңғы он жылдан жоғары деңгейге жетті. Қазіргі уақытта Роттердамда индийдің бағасы шамамен кило үшін **500 - 600 АҚШ доллар** болып отыр, бұл өткен жылдың қыркүйегіне қарағанда **55%-дан** астамға жоғары.

Бағаның күрт өсуі Қытай инвесторларының Zhonglianjin биржасындағы белсенді спекуляциясына байланысты деп есептеледі, олар жеткізілімнің одан әрі қысқаруы мен сұраныстың артуын күтумен фьючерстерді сатып алуда.

Сонымен қатар, индийге сұраныс жоғары тиімді күн панельдері мен заманауи микрочиптерде қолданылуы салдарынан өсуді жалғастыруда. Ағымдағы баға өсіміне қарамастан, оның **2010 жылдағы 750 - 800 АҚШ доллар/кг** деңгейіндегі шекті максимумнан әлі төмен болып отыр²³.

²³ <https://www.reuters.com/business/energy/indium-hits-highest-prices-decade-chinese-speculation-supply-risks-2026-02-09/>

2. Қытайдың қаржы реттеушілері елдегі ірі банктерге **АҚШ қазынашылық облигацияларына инвестицияларын қысқарту** жөнінде ұсыныс жасады. Бұл облигациялар мемлекеттік қарыз қағаздары болып, әлемдегі ең ірі әрі өтімді қаржы құралдарының бірі саналады. Мұндай шараның себебі активтердің жоғары концентрациясы мен нарықтағы құбылмалылық салдарынан туындайтын тәуекелдерге байланысты алаңдаушылық.

Ресми тұлғалар бұл қадамды АҚШ-тың кредиттік қабілетіне деген сенімсіздік ретінде түсіндірмейді, керісінше оны қаржылық тәуекелдерді әртараптандыру шарасы деп сипаттайды. Олар банктердің американдық бағалы қағаздарға тым тәуелді болуы нарықтағы кенет өзгерістерге осалдық туғызуы мүмкін деп алаңдайды.

Осы жоспарлар туралы ақпарат тараған соң, **қытай юанінің АҚШ долларына қатысты бағамы соңғы 33 ай-**

дағы максимумға жетті, бұл ішінара халықаралық инвестиция құрылымындағы мүмкін өзгерістерге нарықтың реакциясын көрсетеді²⁴.

3. Қытайдың қаржы және реттеуші органдары **виртуалды валюталар мен оларға байланысты сандық активтерді бақылауды күшейту жөнінде жаңа шаралар** қабылдайтынын хабарлады. Олар криптовалюталардың Қытайда әлі де заңсыз қаржылық іс-әрекет болып саналатынын және оларға қатысты кез келген операциялардың тыйым салынғанын растады. Бұл сауда жасау, токен шығару және билік органдарының ресми рұқсатын алмаған басқа да қызметтерді қамтиды.

Реттеушілер мұндай шектеулердің қажет екенін, өйткені олар спекуляция, алаяқтық, ақшаны жуу және

басқа да тәуекелдерге қарсы күреске бағытталғанын айтты. Бұл тәуекелдердің барлығы виртуалды валюталар мен токенделген активтер саласындағы бақылаусыз қызметпен байланысты деп есептеледі. Сонымен қатар, Қытай Халық банкі шығарған ресми сандық юань заңды төлем құралы болып қала береді, ал барлық жеке криптовалюталар заңды төлем құралы ретінде мойындалмайды²⁵.

4. Қытай Халық банкі алтын резервтерінің қаңтар айында қайта өскенін растады, бұл реттеушінің осы бағалы металдың қорын **15 ай қатарынан арттырғанын** білдіреді.

Ресми мәліметтерге сәйкес, қаңтардың соңында алтын қоры шамамен **74,19 млн трой унцияға** жеткен, ал 2025 жылдың желтоқсанында ол **шамамен 74,15 млн унция** болған.

²⁴ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/china-urges-banks-curb-us-treasuries-exposure-bloomberg-news-reports-2026-02-09/>

²⁵ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/china-vows-tighten-virtual-currency-restrictions-2026-02-06/>

Бұл аз, бірақ тұрақты өсімді көрсетеді.

Қаржылық мәнінде, осы қорлардың құны айтарлықтай артқан: желтоқсанмен салыстырғанда, қаңтар айының соңында ол **319,45 млрд АҚШ доллардан 369,58 млрд АҚШ долларға** көтерілді. Мұндай өсу тек қордың көлемінің ұлғаюымен ғана емес, сонымен қатар алтын бағасының елеулі өсуімен, жыл басында трой унциясы үшін шамамен 5600 АҚШ долларға жеткенін де көрсетеді, кейін бағам төмендеді.

2025 жылы алтын тұтыну жалпы азайғанымен, алтын слиткалары мен монеталарға сұраныс **35%-дан астам өскен**, бұл жеке инвесторлардың тұрақсыздық жағдайында металды «қорғаныш» ретінде қарастыратынын көрсетеді²⁶.

5. Қытай Бангладештегі өз ықпалын күшейтіп отыр, әсіресе Үндістанмен саяси және дипломатиялық байланыстардың нашарлауына байланысты.

Соңғы айларда Пекин Даккадағы дипломатиялық және экономикалық істерге белсенді түрде араласуда қытайлық өкілдер жергілікті саясаткерлермен,

шенеуніктермен және журналистермен кездесіп, миллиардтаған долларлық инфрақұрылымдық жобаларды және басқа да ынтымақтастық түрлерін талқылауда. Маңызды қадамдардың бірі Үндістан шекарасына жақын жерде дрондарды құрастыру зауытын салу туралы келісімге қол қою, бұл Қытайдың стратегиялық бағыттарға деген қызығушылығының артып келе жатқанын көрсетеді.

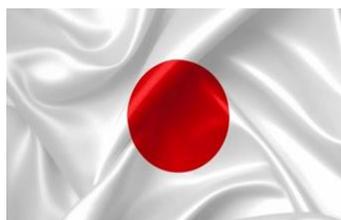
Қытай бірнеше жылдан бері Бангладештің ең ірі сауда серіктесі болып келеді. Екіжақты сауда айналымы жыл сайын шамамен **18 млрд АҚШ долларын** құрайды, соның ішінде **импорттың шамамен 95%-ы Қытайдан келеді**.

Дегенмен, сарапшылардың пікірінше, Қытай ықпалының өсуіне қарамастан, Дакка толықтай Үндістаннан алыстап кетуі екіталай, себебі екі ел стратегиялық салада бір-біріне тәуелді болып қала береді²⁷.

²⁶ <https://www.reuters.com/world/china/chinas-central-bank-buys-gold-15th-consecutive-month-2026-02-07/>

²⁷ <https://www.reuters.com/world/china/china-set-widen-footprint-bangladesh-indias-ties-decline-2026-02-10/>

Жапония

1. Санаэ Такаити басқаратын Либералды-демократиялық партияның (ЛДП) жеңісі үкіметке бұрын-соңды болмағандай күшті мандат берді, алайда нарықтар бірден ескерту жасады: фискалдық эксперименттерге арналған кеңістік өте шектеулі. Билік партиясы төменгі палатадағы орындардың үштен екісінен астамын иеленіп, коалициялық ымырасыз-ақ күн тәртібін ілгерілету мүмкіндігіне ие болды, алайда инвесторлар бюджет тапшылығының кез келген ұлғаюы мемлекеттік облигациялар (JGB) мен иенаға қысымды жылдам қайтаратынын атап өтуде. Осы аяда қор нарығы оң реакция көрсетті: **Nikkei 225 индексі 3,9%-ға өсіп**, тарихи максимумда жабылды (56 364 пункт), ал **ToPIX 2,3%-ға артты**. Инвесторлар саяси тұрақтылық пен ЛДП-ның суперкөпшілігін белгісіздіктің азаюы және бюджет тәртібі бірден нашарламай-ақ ынталандыруды кеңейту мүмкіндігі ретінде қабылдады.

Өсім экономикалық белсенділіктің жеделдеуі жөніндегі күтулермен, соның ішінде циклдік және қаржы секторларында, қолдау тапты.

Негізгі тәуекел азық-түлікке салынатын **8% салықты** екі жылға тоқтату жөніндегі уәде, ол бағалаулар бойынша жыл сайын шамамен **32 млрд АҚШ доллары** көлемінде бюджет кірісінің жоғалуына әкелуі мүмкін. Такаити жаңа қарыз шығаруды жоққа шығарғанымен, табыстарды өтеу көздері әзірге айқын емес, бұл нарықтардың алаңдаушылығын күшейтуде. Сарапшылардың пікірінше, Жапонияның қарыз жүктемесі онсыз да жоғары жағдайда нарықтар фискалдық босаңсу немесе әлсіз иенаға төзімділік жөніндегі кез келген белгіге қатаң түрде «жаза» қолданады, ал күн тәртібінің орнықтылығы Жапония Банкімен үйлестіруге және ақша-кредит саясатын одан әрі қалыпқа келтіруге

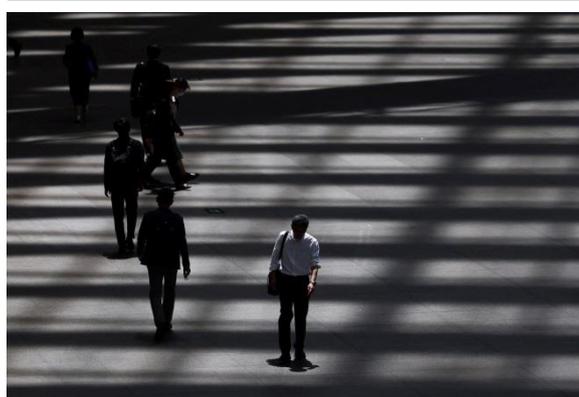
кедергі келтірмеу дайындығына тікелей байланысты болады²⁸.

2. Жапонияның қаржы министрі Сацуки Катаяма азық-түлікке салынатын **8% сату салығын екі жылға тоқтату** жоспарын қаржыландыру көздерінің бірі ретінде валюталық резервтер профицитін пайдалануға болатынын жоққа шығармады. Оның айтуынша, валюталық резервтерді басқарудан түсетін артық табыстар (*1,4 трлн АҚШ доллары*) бұрын да жалпы бюджет шотына аударылған және жоғалатын кірістерді өтеу нұсқаларын талқылау барысында қарастырылуы мүмкін.

Сонымен қатар Катаяма жылдық профициттің кемінде 30%-ы резервтік шотта қалуы тиіс деген бюджет ережелерін ықтимал жұмсарту мәселесіне түсініктеме беруден бас тартты, бұл қайта бөлінуге қолжетімді қаражат көлемін шектейді. Бұл

мәлімдеме салықтық жеңілдіктерді қаржыландыру көздеріне қатысты нарықтың жоғары сезімталдығы аясында жасалды және үкіметтің фискалдық тәртіпті әлсіретпей, салықтық емес кірістерді қаншалықты пайдалануға дайын екеніне инвесторлардың назарын күшейтті²⁹.

3. 2026 жылғы қаңтарда Жапонияда корпоративтік банкроттықтар саны жылдық мәнде **5,6%** өсіп, **887** жағдайға жетті бұл соңғы **13** жылдағы қаңтар айы үшін ең жоғары көрсеткіш, деп хабарлайды **Tokyo Shoko Research** деректері. Компаниялардың қаржылық жағдайының нашарлауына негізгі себеп еңбек ресурстарының өткір тапшылығы аясында еңбек шығындарының өсуі, бұл әсіресе шағын және орта бизнеске ауыр соққы болып тиюде.

Банкроттықтардың жалпы санынан:

²⁸ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/japans-takaichi-creates-election-history-only-markets-stand-her-way-2026-02-09/>

²⁹ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/japan-finance-minister-says-surplus-fx-reserves-may-be-discussed-funding-option-2026-02-10/>

- **19** компания персоналға жұмсалатын шығындардың өсуін тікелей себеп ретінде көрсеткен (өткен жылмен салыстырғанда **3** есе көп);

- **36** компания жұмыс күшінің тапшылығын атаған бұл соңғы **8** айдағы алғашқы өсім.

Сонымен қатар халық табысы жөніндегі деректер нақты жалақыға қысымның әлсірегенін көрсетеді: желтоқсанда олар жылдық мәнде небәрі **0,1%** төмендеді, ал қарашада бұл көрсеткіш **1,6%** болған. Мұндай динамика инфляцияның баяулауы мен бонустық төлемдердің өсуімен байланысты.

Сайлауда сенімді мандат алған премьер-министр Санаэ Такаити ірі бизнеске ілесе жалақыны көтере алмайтын шағын компанияларды қолдауға уәде берді. Алайда халық табысын ынталандыру мен ШОБ-тың қаржылық тұрақтылығы арасындағы тепе-теңдікті сақтау күрделі мәселе болып қала береді.

Экономистердің болжамынша, **2026** жылдың басында инфляция базалық әсер мен жанармайға берілетін субсидиялар есебінен уақытша баяулайды. **Dai-ichi Life Research Institute** бағалауынша, нақты жалақы қаңтар–наурыз айларында оң аймаққа шығуы мүмкін, алайда

иенаның әлсіреуі негізгі тәуекел болып отыр: ол бағаның қайта өсуіне түрткі болып, нақты табыстарды екінші тоқсанда қайтадан теріс аймаққа түсіруі ықтимал³⁰.

4. Жапония

экономикасы, Reuters сауалнамасына сәйкес, **2025 жылдың IV тоқсанында** жаздағы күрт құлдыраудан кейін қайтадан өсімге оралды деп күтілуде. Экономистердің медиандық болжамы бойынша, **нақты ЖІӨ** жылдық мәнде **1,6%**-ға (немесе тоқсандық мәнде **+0,4% қ/қ**) өсті, бұл **III тоқсандағы 2,3%** қысқарудан кейінгі нәтиже соңғы **2 жылдағы** ең ірі төмендеу болған. Қалпына келу тұрақты корпоративтік инвестициялар мен ішкі сұраныстың тұрақтануын көрсетеді және экономиканың біртіндеп қалпына келу үрдісінің жалғасып жатқанын растайды.

³⁰ <https://www.reuters.com/sustainability/sustainable-finance-reporting/rising-wages-push-more-japan-firms-under-january-survey-shows-2026-02-09/>

Өсімнің негізгі драйвері ретінде **капиталдық салымдар** қалып отыр: олар іскерлік көңіл-күйдің жақсаруы және ірі өндірушілер сенімінің **4 жылдық** максимумға жетуі аясында алдыңғы кезеңдегі төмендеуден кейін **0,8% ққ-ға** артты. **Жеке тұтыну**, ЖІӨ-нің **50%-дан** астамын құрай отырып, **Жапония Банкі** белгілеген **2%** мақсатты деңгейден жоғары сақталып отырған инфляция салдарынан небәрі **0,1%-ға** өсті. **Таза экспорттың** үлесі де оң аймаққа шықты (*+0,1 п.т.*), бұл АҚШ тарифтерінің ықпалына қатысты алаңдаушылықты азайтып, орталық банкке **желтоқсанда** пайыздық мөлшерлемені **0,75%-ға** дейін көтеруге мүмкіндік берді. **ЖІӨ бойынша алдын ала деректер 16 ақпанда жарияланады³¹.**

5. Жапония үкіметі компаниялар акционерлер үшін

жоғары сыйақы көзделген болса да, қалаусыз жұтылу ұсыныстарын қабылдамауға құқылы екенін мәлімдеді. Жапонияның **Экономика, сауда және индустрия министрлігінің** хабарлауынша, бұл қағида **қосылу және жұтылу жөніндегі жаңартылған кодексте** нақты бекітіледі, оның жариялануы **мамыр айына** жоспарланған. Аталған шара соңғы жылдары **M&A ережелерін либералдандырудан** кейін белсенді және шетелдік инвесторлар тарапынан қызығушылықтың артуы аясында **маңызды технологиялар мен активтердің жоғалу тәуекелдерін азайтуға** бағытталған.

Министрлікте атап өткендей, жаңарту жұтылудан қорғану тетіктерін ынталандыруды көздемейді, ал түпкілікті шешім ұзақ мерзімді корпоративтік құнды және стратегиялық тәуекелдерді бағалауға негізделуі тиіс. Сонымен қатар билік қысқа мерзімді табыстылықты барынша арттыруға бағдарланған инвесторлардың белгілі бір бөлігінің наразылығы туындауы мүмкін екенін мойындайды. 2025 жылы Жапониядағы **M&A** мәмілелерінің көлемі **35,7 трлн**

³¹ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/japan-q4-gdp-seen-returning-growth-robust-investment-2026-02-06/>

иенге (228 млрд АҚШ доллары) жетті, оның ішінде бірнеше резонансты қалаусыз ұсыныстар болды. Бұл жағдай ұлттық мүдделерді қорғау мен акционерлердің құқықтары арасындағы тепе-теңдік туралы пікірталасты күшейтті³².

³²<https://www.reuters.com/sustainability/sustainable-finance-reporting/japan-says-companies-can-rebuff-unsolicited-bids-amid-takeover-risk-concerns-2026-02-09/>

Ресей

1. 2026 жылғы қаңтардың қорытындысы бойынша **Ресейдің алтын резервтерінің көлемі 400 млрд АҚШ долларынан асты**. Қыс ортасында алтынға салынған инвестициялар **23,3%-ға артты** және қазіргі заман тарихындағы **402,7 млрд АҚШ долларына дейін рекордтық деңгейге** жетті.

Осының нәтижесінде Ресей активтеріндегі осы бағалы металдың қатысы **43,3%-дан 48,3%-ға дейін өсті**. Бұл көрсеткіш **1995 жылдың қаңтарынан бері ең жоғарғы деңгей** болып табылады, сол кезде алтынның үлесі **54,8%** болған. Алайда сол кездегі алтынның құны тек **4,6 млрд АҚШ долларын** құраған³³.

2. 2026 жылдың 2 ақпанына қарай **Ресейдегі жылдық инфляция 6,45%-ға** жетті, ал 26 қаңтардағы көрсеткіш **6,43%** болған.

Құжатта көрсетілгендей, азық-түлік тауарларының бағасы апталық есепте **0,3%-ға өскен**, оның ішінде **жеміс-жидек пен**

көкөністер 2,1%-ға, ал қалған азық-түлік өнімдері **0,12%-ға** қымбаттаған.

Тұрмыстық емес тауарлар сегментінде 27 қаңтардан 2 ақпан аралығындағы аптада бағалар **0,01%-ға** өскен, ал бақылаудағы қызмет көрсету саласында (*туристік, реттелетін және тұрмыстық қызметтер*) **0,56%-ға** артқан³⁴.

3. «АГР Холдинг» компаниялар тобы Қытайлық серіктесі Defetoo компаниясымен бірге Ресейде **Jeland** маркалы жаңа автомобильдер өндірісін ұйымдастырады. Өндіріс 2026 жылдың бірінші жартысында басталуы жоспарланып отыр³⁵.

Анықтама: «АГР Холдинг» (Калугадағы бұрынғы Volkswagen зауыттарының, сондай-ақ Санкт-Петербургтегі Hyundai және General

³³ <https://ria.ru/20260206/tsb-2072727695.html>

³⁴ <https://ria.ru/20260204/infljatsija-2072300077.html>

³⁵ <https://ria.ru/20260203/avto-2071959436.html>

Motors зауымдарының иесі) мен Қытайлық Defetoo компаниясы 2025 жылдың ақпанында Калугада Tenet маркалы автокөліктерді шығару бойынша технологиялық серіктестік келісіміне қол қойған болатын.

4. Еуропа комиссиясының басшысы **Еуроодақтың мүшелік мемлекеттерін Ресейге қарсы ұсынылған 20-ші санкциялық пакетті жедел мақұлдауға шақырды.**

Ұсынылған санкциялар пакеті негізінен Ресей шикізат мұнайын жеткізуге байланысты теңіз қызметтеріне толық тыйым салуды қарастырады. Сонымен қатар, Еуропа комиссиясы санкциялық тізімге тағы **43** кеме қосып, олардың жалпы санын **640-қа** жеткізуді, сондай-ақ СПГ-танкерлер мен мұзжарғыштарға қызмет көрсету және басқа да қызметтерге ауқымды шектеулер енгізуді ұсынады. Бұл шаралар газ экспорттық жобаларына қосымша кедергі жасауға бағытталған.

Еуропа комиссиясы сондай-ақ Ресейдің банктік жүйесіне қосымша шектеулер енгізуді, оған тағы **20** ресейлік аймақтық банк пен үшінші елдердің банктерін санкциялық тізімге қосуды, сондай-ақ криптовалюталармен, оларды саудалайтын компаниялармен және крипторговля платформаларымен байланысты шаралар қабылдауды ұсынады.

Сондай-ақ Ресейге қатысты экспорттық шектеулерді күшейту, жаңа тыйымдар енгізу жоспарлануда. Бұған резинадан бастап тракторларға дейінгі тауарлар мен киберқауіпсіздік саласындағы қызметтер кіреді, жалпы сомасы **360 млн евроны** құрайды. Сонымен қатар металл, химиялық өнімдер және бұрын санкцияға ұшырамаған маңызды минералдарды импорттауға жаңа тыйымдар енгізілмек, олардың жалпы құны **570 млн евродан асады**³⁶.

5. Ресейде жыл ішінде біртұтас банктік карталар тізілімі жасалады, оның көмегімен әрбір азаматтың қанша картасы бар екенін және олар қандай банкте шығарылғанын көруге болады³⁷.

Анықтама: наурыз айының басында Ресей орталық банкінің басшысы Эльвира Набиуллина

³⁶ <https://ria.ru/20260206/sanktsii-2072790757.html>

³⁷ <https://ria.ru/20260209/bank-2073221392.html>

«дропперлерге» қарсы күресу мақсатында әр адамның карталарының санын шектеуді ұсынды: бір банкте ең көп бес карта, ал әртүрлі банктерде барлығы 20 картаға дейін. Ол бұл шара заңды құқықтары бұзылмайтын адал азаматтардың мүддесіне әсер етпейді, бірақ карталардың бірден көп шығарылуын шектеуге мүмкіндік береді деп сенімділік білдірді.

Орталық Азия Елдері

1. 2026 жылдың 4 ақпанында **Өзбекстан, Ауғанстан және Пәкістан арасындағы Термез-Нейбабад-Майданшахр-Логар-Харлачи бағыты бойынша теміржолдың техникалық-экономикалық негіздемесін бірлесіп әзірлеу** туралы үкіметаралық келісім бекітілді. Өзбекстанның көлік министрлігі құзыретті орган болып белгіленді.

2018 жылы басталған Трансауған темір жолы жобасы жылына **20 миллион тоннаға дейін жүк тасымалын көздейді**. Шығындар әртүрлі болды: **4,6 млрд АҚШ доллар** (2022 жылы бағаланған, құрылыс мерзімі 5 жылға дейін), **7 млрд АҚШ доллар** (2023 жылға түзетілген) және **8,2 млрд АҚШ доллар** (Пәкістан жағы бағалаған, бұл Өзбекстан сметасы бойынша 80%-ға жоғары). Техникалық-экономикалық негіздеменің тапсырыс берушісі - 2023 жылы Кабул мен Исламабадта филиалдары бар «Өзбекстан темір жолдары» жанындағы үш

жақты жобалық кеңсе болған етін.³⁸.

2. 2026 жылғы 6 ақпандағы жарлықпен **Экономика және қаржы министрлігінің мемлекеттік сатып алу саласындағы функциялары берілген мамандандырылған агенттік құрылды**, ал Бахтиёр Хайдаров директор болып тағайындалды.

2026 жылдың 1 шілдесінен бастап салалар мен аймақтар бойынша **орта және ұзақ мерзімді өнеркәсіптік ынтымақтастық бағдарламаларын жүйелі түрде әзірлеу басталады**. Басымдық блоктары сегіз қозғаушы саланы (фармацевтика, электроника, автомобиль және

³⁸ <https://lex.uz/ru/docs/8033457>

мұнай-химияны қоса алғанда) және жоғары инвестициялық әлеуеті бар үш негізгі саланы (энергетика, тау-кен өнеркәсібі және химия) қамтиды. Басқару моделі орталықтандырылған үйлестіруді, салалық бағдарламаларды әзірлеуді және агенттіктің басқарма кеңесінің бекітуін қамтиды³⁹.

3. 2026 жылдың 1 ақпанындағы жағдай бойынша **Өзбекстанның халықаралық резервтері** тарихи ең жоғары деңгейге жетіп, **75,08 млрд АҚШ долларын құрады**, бұл ай ішінде **8,76 млрд АҚШ долларына (+13,2%) өсті**. Алтын құрамдас бөлігі **64,97 млрд АҚШ долларына (+17,9%) дейін өсті**, ал физикалық көлемі **12,8 млн троя унциясына (398,1 тонна)** дейін өсті, оның ішінде таза қор **0,2 млн унцияға (6,2 тонна)** жетті.

Шетел валютасындағы үлес 9,52 млрд АҚШ долларына дейін төмендеді (-

10,5%), ал шетелдік бағалы қағаздарға инвестициялар **1,536 млрд АҚШ долларын құрады (резервтердің 2,05%)**. Резервтер **алты ай** қатарынан өсіп келеді, бұл негізінен алтын нарығындағы баға факторына байланысты⁴⁰.

4. 2026 жылдың қаңтарында айлық инфляция **0,7%-ға дейін**, ал жылдық инфляция **7,2%-ға дейін баяулады** (өткен жылғы 9,9%-бен салыстырғанда). Азық-түлік бағалары ай сайын **0,8%-ға** немесе жылдық **5,5%-ға өсті** (жыл сайын екі еседен астам). Азық-түлік емес тауарлардың бағалары ай сайын **0,4%-ға және жыл сайын 5,2%-ға өсті**, ал қызметтер ай сайын **0,8%-ға** және жыл сайын **13,5%-ға өсті**. Аймақтық жылдық инфляция диапазоны **6,7-7,7%-ды құрайды**.

2026 жылдан бастап жаңа әдістеме енгізілді: **25 күн бойы баға жинау** (бұрын 11 күн), онлайн түбіртектерді пайдалану, веб-скрепинг және цифрлық тіркеу, сондай-ақ жаңартылған тұтынушылық себет жаңартылды (цифрлық жазылымдар мен жасанды

³⁹ <https://president.uz/ru/lists/view/8927>

⁴⁰ <https://cbu.uz/ru/statistics/intlreserves/3412697/>

интеллектуалдык қызметтерін қоса алғанда)⁴¹.

5. Ислам даму банкі **Өзбекстанға** екі қаржыландыру пакетін ұсынды. Біріншісі, 4R40 тас жолын қайта жаңартуға **70 млн АҚШ доллар** (192 миллион долларлық пакеттің бөлігі ретінде), оның ішінде **Жиззах облысындағы 143 км аймақтық тас жолды жаңғырту және 30 км жергілікті жолдарды қалпына келтіру болды. Жоба шамамен 200 мың тұрғынның** көлікке қолжетімділігін жақсартуға арналған.

SmartEd жобасына арналған екінші пакет **94,06 млн АҚШ долларын** құрайды (құрылымы 160,25 млн АҚШ доллары). Оған **58 мектеп салу және 2431 сынып бөлмесін құру** кіреді. Жылдық қабылдау **72 930 оқушыны және 36 115-**

тен астам мұғалім мен әкімшіні оқытуды қамтиды.⁴².

6. **Қырғызстанда е-Permit электронды жүйесін** енгізу нәтижесінде Қытайға халықаралық автомобиль жүк тасымалдарына арналған рұқсаттарды алу мерзімі **24 сағаттан 10 минутқа дейін** қысқартылды, бұл мемлекеттік қызметтерді жеделдету және көлік саласын цифрландыру бағдарламасының нәтижесі болып табылады. 2025 жылы Қырғызстан мен Қытай арасында **130 мың** қағаз рұқсат бланкісі алмасылған, бұл айтарлықтай уақыт және әкімшілік шығындарды талап еткен. Рұқсат беру рәсімдерін толық электронды форматқа көшіру мемлекеттік цифрлық платформа арқылы онлайн-өтінім беру, қолма-қол ақшасыз төлем жасау және рұқсаттарды автоматты тексеру мүмкіндігін қамтамасыз етіп, логистика саласындағы операциялық тәуекелдер мен бюрократиялық кедергілерді төмендетті. Сонымен қатар Еуразиялық экономикалық одақ елдерінің көлік және бақылау органдарының ақпараттық

⁴¹ https://stat.uz/img/news/press-reviz-ipts-za-yanvar-2026-rus_p50697.pdf

⁴² <https://www.uzdaily.uz/ru/islamskii-bank-razvitiia-i-uzbekistan-podpisali-soglasheniia-o-finansirovanii-infrastruktury-i-obrazovaniia/>

жүйелері біріктіріліп, шекарадан өту кезінде қағаз құжат айналымынан бас тарту, рұқсаттарды автоматты тексеру және каботаждық тасымалдарға электронды құжат беру тетіктері енгізілді. Қабылданған шаралар шекаралық инфрақұрылымның өткізу қабілетін арттыруға, тасымалдаушылардың транзакциялық шығындарын қысқартуға және Қырғызстанның экспорттық әрі транзиттік әлеуетін нығайтуға бағытталған⁴³.

7. 2025 жылы кепілдік қолдау тетіктері әйелдердің банктік кредиттерге қолжетімділігін арттырып, өңірлерде бизнестің кеңеюіне және инвестициялық белсенділіктің өсуіне ықпал етті. Жыл қорытындысы бойынша берілген кепілдіктердің **40%-ы** әйелдерге тиесілі болды, ал **12 ай** ішінде **658** кепілдік **586,2 млн сом** (6,45 млн АҚШ доллары) сомасына рәсімделіп, **2,5 млрд**

43

<https://economist.kg/vlast/2026/02/09/pravitelstviennyie-aksieliatory-e-permit-uskoril-vydachu-razrieshenii-na-pierievozki-v-knr-v-144-raza/>

сомнан (27,5 млн АҚШ доллары) астам кредиттік ресурстар тартылды. Қолдау ауыл шаруашылығы, сауда және қызмет көрсету секторларында кәсіпорындарды ауқымдау, өндірістік желілерді іске қосу және сервистік жобаларды дамытуға бағытталды. Кепілдік құралдарын кеңейту тұрақты экономикалық өсуді, қаржылық инклюзияны және жұмыспен қамтуды арттырудың маңызды факторы ретінде бағаланады⁴⁴.

8. Ресейдің қаржы жүйесіне қатысты санкциялық режимнің қатаюы және Қытай мен Еуропалық одақ арасындағы Орта дәлізді дамыту үдерісінің жеделдеуі Орталық Азия елдеріне қаржылық есеп айырысулардың ашықтығы, комплаенс талаптары және цифрлық тәуелсіздік бойынша талаптарды күшейтуде. Ресейдің жоғары тәуекелді юрисдикциялар қатарына енгізілуі еуропалық қаржы институттарының үшінші елдер арқылы өтетін транзиттік операцияларға бақылауын арттырып, екінші деңгейлі санкциялар тәуекелін күшейтеді. Қазақстан арқылы санкцияға

⁴⁴ <https://open.kg/news/economy/70215-garantijnjy-fond-kr-pomog-privlech-bolee-25-milliarda-somov-v-zhenskij-biznes.html>

ұшыраған тауарлардың сұр импорты мен транзит көлемінің өсуі қаржы жүйесіне қосымша қысым жасап, елдің халықаралық логистикалық бастамаларға қатысуына институционалдық тәуекелдер туғызады.

Сонымен қатар интернет-трафиктің транзиті және санкцияланған юрисдикциялармен архитектуралық тұрғыда байланысты цифрлық әрі есеп айырысу шешімдерін пайдалану цифрлық осалдықты күшейтеді. Осы жағдайда Орта дәліздің тұрақтылығы көлік инфрақұрылымымен қатар қаржылық қадағалаудың сапасына, AML/CFT рәсімдеріне, цифрлық егемендікке және институционалдық сенім деңгейіне тәуелді болып, өңірдің инвестициялық тартымдылығы мен транзиттік әлеуетін сақтаудың негізгі шартына айналуға⁴⁵.

9. **2026 жылғы 4–5 ақпанда Бішкекте өткен В5+1 «Орталық Азия - АҚШ» бизнес-форумының қорытындысы бойынша АҚШ-тың өңірдегі экономикалық қатысуын кеңейтуі**

⁴⁵

https://24.kg/ekonomika/360895_sredinnyiy_koridor_pod_ugrozoy_seryiy_import_itsifrovaya_zavisimost_du_shat_region/

жеке секторға және нақты жобаларға басымдық беру арқылы жүзеге асатыны белгіленді. Қырғызстан үшін ынтымақтастықтың негізгі бағыттары ретінде IT, креативті экономика, логистика, төлем инфрақұрылымы, индустриялық жобалар, электронды коммерция, жасанды интеллект, ауыл шаруашылығы, көлік инфрақұрылымы және критикалық минералдар аталды. Елде расталған және перспективалы ресурстары бар **22** критикалық минерал тізбесі қалыптастырылғаны айтылып, алдағы **12–24 айда** геологиялық деректерді жаңғырту, геологиялық барлауға арналған фискалдық ынталандырулар, Транскаспий халықаралық көлік бағыты бойындағы кедендік және транзиттік рәсімдерді үйлестіру, сондай-ақ институционалдық ашықтықты күшейту басымдық ретінде көрсетілді. Форум аясында жалпы құны **40 млрд АҚШ долларынан** асатын **20-дан астам келісімнің** жасалғаны хабарланды және АҚШ тарапынан өңірдегі бизнес-жобаларды инвестициялық тәуекелдерді төмендету мақсатында қолдау ниеті расталды. Сонымен қатар Қырғызстан азаматтары үшін **5–**

15 **МЫҢ** **АҚШ** доллары көлеміндегі визалық кепіл талаптары бизнес пен IT-сектордың халықаралық мобильділігіне кедергі болып қалып отыр және бұл мәселе B5+1 форматы аясында әрі қарай талқылауды қажет етеді⁴⁶.

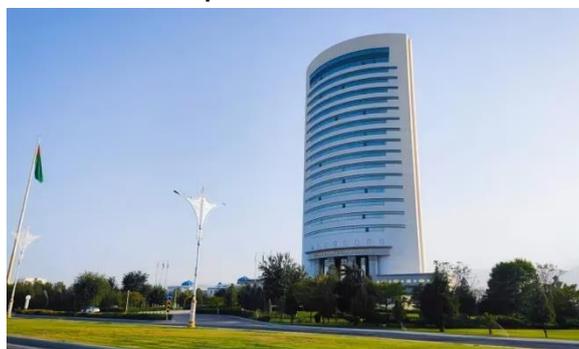

10. Өткен аптада Түрікменстанның Мемлекеттік тауар-шикізат биржасында 29 мәміле тіркеліп, шетелдік кәсіпкерлермен жасалған келісімшарттардың жалпы құны **7,133 млн АҚШ долларынан** асты, бұл отын-энергетика, химия және өңдеу салалары өнімдеріне сыртқы сұраныстың сақталып отырғанын көрсетеді. Біріккен Араб Әмірліктері, Түркия, Ауғанстан және Өзбекстаннан келген сатып алушылар «Türkmennebit» және «Türkmenhimiya» мемлекеттік

46

https://kaktus.media/doc/540235_ssha_zainteresovali_kriticheskie_mineraly_kyrgyzstana_itogi_foryma_b51.html#:~:text=Форум%20в%20Бишкеке%20подтвердил%2C%20что,для%20мобильности%20людей%20и%20компаний.

концерндері өндірген сұйытылған газды, карбамидті және күкіртсіздендірілген дизель фракциясын сатып алды. Сонымен қатар Түркия мен Украина кәсіпкерлеріне мақта майының жомығы, мақтаның май қышқылдары, сондай-ақ тегіс боялған және жаккардты тоқыма өнімдері сатылды. Ішкі нарықта түрікмен кәсіпорындары базалық май, полипропилен, жол битумы, портландцемент, мақта жібі, табиғи жібек және бидай ұнын **669,5 млн манаттан (191,3 млн АҚШ доллары)** астам сомаға сатып алып, өнеркәсіп пен құрылыс секторларындағы іскерлік белсенділіктің жоғары деңгейін көрсетті⁴⁷.

11. 2026 жылғы қаңтарда Түрікменстанның Мемлекеттік тауар-шикізат биржасында 26 сауда сессиясы барысында **2 361 келісімшарт** тіркеліп, ішкі және сыртқы нарықтардағы сауда белсенділігінің

⁴⁷ <https://turkmenportal.com/ru/news/98612-na-birzhe-turkmenistana-za-nedelyu-zaklyucheny-kontrakty-na-summu-bolee-dollar7-mln>

сақталғанын көрсетті. Ай қорытындысы бойынша Сауда және сыртқы экономикалық байланыстар министрлігі желісімен тауар айналымы жылдық есепте **11,4%**-ға артты, ал өндіріс көлемі **0,1%**-ға өсті. Тоқыма өнеркәсібінде өндіріс **0,8%**-ға ұлғайып, мақта жібі **100%**, мақта маталары **102,4%**, былғары бұйымдары **115,3%** деңгейінде өндірілді, «Туркменхалы» мемлекеттік бірлестігінің жоспары **104,1%** орындалды.

Түрікменстанның Сауда-өнеркәсіп палатасы желісі бойынша орындалған жұмыстар көлемі **16,3%**-ға өсті, Өнеркәсіпшілер мен кәсіпкерлер одағында ауыл шаруашылығы және азық-түлік өнімдерінің өндірісі **6,5%**, өнеркәсіптік өнімдер **5,1%**-ға артты. Сауда, тоқыма және жеке бизнес секторларын одан әрі дамыту, биржа жұмысының тиімділігін күшейту және ішкі нарықты сұранысы жоғары тауарлармен қамтамасыз ету қажеттілігі атап өтілді⁴⁸.

12. 2026 жылғы қаңтарда Түрікменстанда өндірілген тауарлар көлемі жылдық есепте 10%-ға артты, ал жалпы ішкі өнімнің өсімі 6,3% болды, бұл экономиканың негізгі салаларындағы тұрақты серпінді көрсетеді. Өнеркәсіп өндірісі 2%, құрылыс 6%, көлік және байланыс 9,3%, сауда 8,2%, ауыл шаруашылығы 2%, қызмет көрсету саласы 8,5% өсім көрсетті. Бөлшек сауда айналымы 10,1%-ға ұлғайды, мемлекеттік бюджеттің кіріс бөлігі 102,2%, шығыс бөлігі 97,1% деңгейінде орындалды, бұл фискалдық көрсеткіштердің теңгерімділігін айқындайды.

Бюджеттік және өзін-өзі қаржыландыратын ұйымдарда жалақы, сондай-ақ зейнетақылар, мемлекеттік жәрдемақылар мен студенттік шәкіртақылар уақтылы төленді. 2026 жылға арналған басымдықтар ретінде экономикалық өсімнің

⁴⁸ <https://business.com.tm/post/15059/scmet-registers-2361-contracts-in-january-2026>

тұрақтылығын сақтау, қаржы-банк секторының тиімділігін арттыру және салалық дамуды жеделдету белгіленді⁴⁹.

13. GEF Түрікменстан мен ФАО-ның бірлескен жобаларына 15–20 млн АҚШ долл. бөледі.

Түрікменстан мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы арасында жалпы қаржыландыруы **15 - 20 млн АҚШ доллары** болатын **төрт** жаңа жобаға қол қойылды, қаражатпен Жаһандық экологиялық қор қамтамасыз етеді.

Қазіргі таңда тараптар ауыл шаруашылығын цифрландыру, тұрақты мақта өндірісі, өсімдіктерді қорғау, жануарларды сәйкестендіру жүйелері және дөңді дақылдарды қорғау бағыттарын қамтитын **30-дан астам** бірлескен жобаны іске асыруда. **2026 - 2030**

⁴⁹ <https://business.com.tm/post/15055/january-2026-production-volume-in-turkmenistan-increases-by-10>

жылдарға арналған ынтымақтастықтың елдік шеңберлік бағдарламасы әзірленіп, агроазық-түлік жүйелерінің тұрақтылығын арттыру мен климаттық орнықтылықты күшейтуге бағытталды.

Бұған дейін, **2025 жылғы желтоқсанда**, елде ФАО өкілдігін құру және техникалық көмек көрсету туралы келісім жасалып, салалық реформаларды институционалдық қолдау нығайтылды⁵⁰.

14. 2025 жылы Тәжікстанда 280 мың жұмыс орны құрылды, қалпына келтірілді және қосымша пайдалануға берілді, алайда олардың тек шамамен төрттен бірі ғана тұрақты болып табылады. Ресми деректерге сәйкес, **2025 жылы Тәжікстан Республикасында халықты жұмыспен қамтуға жәрдемдесу**

⁵⁰ <https://business.com.tm/post/15051/gef-to-allocate-1520-million-for-joint-turkmenistanfao-projects>

жөніндегі 2023 - 2027 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаның орындалуы 113,4% деңгейінде қамтамасыз етілді. Жыл ішінде еңбек және жұмыспен қамту органдарының қызметтерін 148 мың азамат пайдаланды.

Тәжікстан Республикасы Президенті жанындағы Статистика агенттігінің мәліметінше, құрылған жұмыс орындарының 74 мыңы (26,2%) тұрақты. Уақытша жұмыс орындарының саны шамамен 50 мың, ал маусымдық жұмыс орындары 152,2 мыңды құрап, жалпы көлемнің жартысынан астамын құрады.

Мұндай жұмыспен қамту құрылымы **еңбек нарығының маусымдық және уақытша жұмыс түрлеріне тәуелділігінің** сақталып отырғанын, әсіресе ауыл шаруашылығы мен қызмет көрсету салаларында айқын көрсетеді⁵¹.

15. Абу-Даби даму қоры Роғун су электр станциясының құрылысын аяқтауға 100 млн АҚШ доллары көлемінде қаржы бөледі. Құрылысты қаржыландыру жөніндегі келісім 4 ақпанда Дубай қаласында қол қойылды.

Қаржыландырудың негізгі мақсаты елдің стратегиялық жобасы саналатын Роғун СЭС-інің 2-лотындағы құрылыс және инфрақұрылымдық жұмыстарды ілгерілету. Ол станцияның негізгі энергетикалық жабдықтарына қатысты басты құрылыс-монтаж және инфрақұрылымдық жұмыстарды, сондай-ақ қуаттарды пайдалануға беруді қамтиды.

Ресми деректерге сәйкес, Роғун СЭС-інің құрылысын аяқтау үшін даму жөніндегі серіктестермен **2 млрд АҚШ долларынан астам сомаға келісімдер жасалған.** Оның ішінде Дүниежүзілік банктің гранттары (650 млн АҚШ доллары), Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкінің несиелері

51

<https://asiaplustj.info/ru/news/tajikistan/economic/20260204/v-tadzhikistane-v-2025-godu-sozdano-280-tisyach-rabochih-mest-mintruda>

(500 млн АҚШ доллары), Ислам даму банкі мен араб қорларының қаржыландыруы (450 млн АҚШ доллары), сондай-ақ Катар даму қорының гранты (50 млн АҚШ доллары) бар. Қосымша 1,7 млрд АҚШ доллары көлемінде қаржы тарту жөнінде келіссөздер жүргізілуде⁵².

Анықтама: *Роғун СЭС* — Тәжікстандағы Вахш өзенінде, Роғун ауданының Роғун қаласына жақын жерде салынып жатқан гидроэлектр станциясы.

Абу-Даби даму қоры — басқа елдердегі даму және инфрақұрылымдық жобаларды несиелер мен инвестициялар арқылы қаржыландыратын БАӘ-нің мемлекеттік қоры.

16. Starlink Тәжікстанға келетінін жариялады. Интернет ең алдымен елдің қол жетуі қиын өңірлеріне бағытталуы мүмкін: мемлекеттік және әлеуметтік мекемелер мектептер, ауруханалар, ауылдық әкімдіктер басымдыққа ие болады.

Тәжікстан Республикасының Байланыс қызметі Starlink (SpaceX) компаниясымен елде Starlink қызметін іске қосу туралы лицензиялық келісімге қазан айында өткен Dushanbe Invest – 2025 халықаралық инвестици-

ялық форумы аясында қол қойды⁵³.

Анықтама: *Starlink* - әлемнің кез келген нүктесінде жоғары жылдамдықты кеңжолалық интернетке қол жеткізуді қамтамасыз етуге арналған, SpaceX компаниясы әзірлеген және төмен орбиталы спутниктер желісіне негізделген жаһандық спутниктік байланыс жүйесі.

Экспорт фруктов		
Наименование фрукта	Стоимость, в \$	Объем, в тн
Сушеные абрикосы	29,7 млн \$	10,5 тыс. тн
Смешанные сухофрукты	9,6 млн \$	1,3 тыс. тн
Свежий виноград	9 млн \$	3,4 тыс. тн
Сушеные персики	3,6 млн \$	1,4 тыс. тн
Свежие абрикосы	3,2 млн \$	1,1 тыс. тн
Сушеные яблоки	2,9 млн \$	1,8 тыс. тн
Фисташки	2,5 млн \$	1 тыс. тн
Свежие сливы и вишня	1,6 млн \$	960 тн
Свежие персики	1,3 млн \$	463 тн
Лимоны	1,2 млн \$	660 тн

17. Жеміс экспорты Тәжікстанның аграрлық секторының негізгі драйверлерінің бірі болып қала береді. 2025 жылы ел жаңа да, өңделген де жеміс өнімдерін жеткізуді едәуір арттырып, халықаралық нарықтардағы өз позициясын нығайтты.

Экспорттан ең жоғары табыс кептірілген өрік, аралас құрғақ жемістер және жаңа жүзім есебінен түсті. Сондай-ақ экспорттың елеулі бөлігін кептірілген және жаңа шабдалы, өрік, алма, пісте және цитрус жемістері құрады.

Экспорт агенттігі ұсынған деректер тәжікстандық өнімдер-

52

<https://asiaplustj.info/ru/news/tajikistan/economic/20260205/fond-razvitiya-abu-dabi-dast-100-mln-dollarov-na-dostroiku-rogunskoi-ges>

53

<https://asiaplustj.info/ru/news/tajikistan/economic/20260205/starlink-anonsiroval-prihod-v-tadzhikistan>

ге деген жоғары сұранысты және жеміс-көкөніс экспортын одан әрі дамыту әлеуетін көрсетеді⁵⁴.

54

<https://asiaplustj.info/ru/news/tajikistan/economic/20260206/top-10-fruktoy-liderov-eksporta-tadzhikistana>